

den 15. januar 2010
AIACE internationale - Lissabon - januar 2010

rev. 01

Indlæg om Lissabontraktatens ikrafttræden den 1. december 2009

En stor dag i det europæiske samarbejdes historie.

Den 1. december 2009, trådte Lissabontraktaten i kraft og med den tiltrådte Det Europæiske Råds nyudnævnte **faste formand for Det Europæiske Råd**, Herman Van RUMPUIY og Det Europæiske Råds nyudnævnte **højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik**, Cathrine ASHTON, deres nye ansvarsområder. Sidstnævnte er endvidere også udnævnt til næstformand for Kommissionen.

Mens formanden af Det Europæiske Råd er valgt for 2½ år med mulighed for genvalg for endnu en 2½ års periode, er den højtstående repræsentant valgt for fem år i lighed med de øvrige EU-kommissærer.

Det Europæiske Råd og dets faste formand.

Det Europæiske Råd består af politiske repræsentanter for medlemsstaterne, nemlig stats- og regeringschefer samt præsidenter med udøvende beføjelser. Med Lissabontraktaten bliver **Det Europæiske Råd en EU-institution** med en klart defineret politisk rolle.

Indtil nu har medlemsstaterne haft formandsskabet i Rådet i seks måneder ad gangen og dermed også ført forsæde på Det Europæiske Råds møder.

Den nyudnævnte formand skal i fremtiden fungere som formand på Rådets møder og repræsentere EU i internationale sammenhænge.

Ifølge traktatens artikel 15, stk. 6 *in fine* "varetager formanden -- på sit niveau Unionens repræsentation udadtil på de områder, der hører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, uden at dette berører de beføjelser, der er tildelt den højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik".

Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Den højtstående repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik samt forsvarspolitik er en nyoprettet stilling, hvis indehaver ud over at være næstformand for Kommissionen samtidig får ansvaret for EU's forbindelser med tredielande. Under sig får Cathrine ASHTON en stab på omkring 6.000 medarbejdere, hvoraf 1/3 er EU-tjenestemænd, en anden trediedel er kontraktansatte, mens den sidste trediedel er nationale tjenestemænd fra medlemsstaternes respektive udenrigsministerier.

Cathrine ASHTON vil desuden være formand for Rådet (udenrigsministrene) og repræsenterer EU internationalt i anliggender vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Hun fører -- den politiske dialog med trediepartier og udtrykker Unionens

holdning i internationale organisationer og på internationale konferencer" (traktatens artikel 27, stk. 2).

EU-Kommissionen.

Mens de to ovennævnte umiddelbart tiltrådte deres stillinger den 1. december 2009, har de nyudpegede kommissærer, herunder også José Manuel BARROSO, som Det Europæiske Råd foreslog som **formand for Kommissionen**, måttet deltage i høringer i Europa-Parlamentet i januar 2010, inden de kunne tiltræde deres stillinger.

EU-Kommissionen er fortsat den vigtigste og mest magtfulde institution i EU. Den er uafhængig af medlemsstaterne og har tre store opgaver:

- fremsætte **lovforslag**
- optræde som **traktatens vogter** for at tilsikre, at medlemsstaterne overholder reglerne. Den kan ved overtrædelser indbringe medlemsstaterne for EF-Domstolen
- tilsikre **budgetdisciplin** med en flerårig finansiel ramme for udgifter i EU-budgettet, hvorved Parlamentet, som den anden budgetmyndighed, får lejlighed til, sammen med Rådet, at medvirke i fordelingen af de årlige midler inden for det vedtagne udgiftsloft.

Skellet mellem obligatoriske og ikke-obligatoriske udgifter bortfalder således med den nye traktat.

Alle 27 medlemsstater har udpeget en kommissær, der er uafhængig af sit hjemlands regering. Danmarks kommissær er Connie HEDEGAARD, der skal beskæftige sig med et nyt emne, der står opført i traktatens artikel 191, nemlig **bekæmpelse af klimaændringer**.

"Blandt målsætningerne på miljøområdet skal man fremme foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer, og navnlig **bekæmpelse af klimaændringer**. Her står den nye danske kommissær over for udfordringer som samordning af politikkerne for energi, transport, landbrug og industri, der administreres af andre kommissærer i kollegiet.

Lissabontraktatens konsekvenser for Danmarks fire forbehold.

EURO-samarbejdet berøres ikke i første omgang af traktaten. Kronen er fortsat tæt knyttet til Euroen.

Derimod berøres Danmark af at stå uden for **det retlige samarbejde og de indre anliggender**. Samarbejdet om strafferet og civilret overgår fra at være mellemstatsligt til at blive overstatsligt. Derved får EU-lovgivning direkte retsvirkning for borgerne uden om de nationale parlamenter.

Her vil Danmark som følge af retsforbeholdet blive koblet fra EU-samarbejdet inden for områder som **terror, grænseoverskridende kriminalitet og narkosmugling**.

Ligeledes vil Danmark heller ikke i fremtiden kunne deltage i **det militære samarbejde** under EU, men vil fortsat være henvist til militære aktioner besluttet i NATO.

Det fjerde forbehold om **unionsborgerskabet** synes i dag ingen reel betydning at have.

Europa-Parlamentet får udvidede beføjelser i kraft af den fælles beslutningsprocedure.

Som ovenfor omtalt under Kommissionens ansvar for budgetdisciplin får Europa-Parlamentet i fremtiden fuld indflydelse på samtlige obligatoriske såvel som ikke-obligatoriske budgetudgifter.

Som det af møder i december i fjor i **Rådets arbejdsgruppe "Vederlag"** fremgik, rettede repræsentanter fra en række medlemsstater stærk kritik mod Kommissionens forslag i henhold til "Metoden" om at regulere vederlag og pensioner med 3,7 % med tilbagevirkende kraft fra 1. juli 2009. Denne kritik førte til, at et enigt Ministerråd før jul vedtog en forordning, hvori reguleringen af vederlag og pensioner blev sænket med halvdelen til 1,85 %. Denne forordning, som strider mod "metodens" anvendelse i Tjenestemandsvedtægten, har EU-Kommissionen indbragt for EF-Domstolen med krav om annullering.

Europa-Parlamentet har med sin nye rolle ansvarsfuldt besluttet i henhold til den fælles beslutningsprocedure at følge EU-Kommissionen i indbringelsen af Ministerrådets brud på "metoden" for EF-Domstolen. Det sker med henvisning til traktatens artikel 298, 336, 293 og især 294. Disse artikler omhandler **den almindelige lovgivningsprocedure**.

*

*

*

Kære kolleger, vi går med den nye traktat en ny tid i møde. Lad mig udtrykke håb om, at det nye år vil være os gunstigt stemt, så vi fortsat med et godt helbred kan nyde frugten af vor livslange indsats for Europas samling og få et velfortjent otium.

Sven MOGENSEN
næstformand for AIACE internationale